

УДК 349

DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2024.23>**Я. Я. Мельник***orcid.org/0000-0003-1937-6772**доктор юридичних наук,**старший науковий співробітник відділу дослідження проблем правотворчості та адаптації законодавства України до права ЄС**Інституту правотворчості та науково-правових експертиз**Національної академії наук України*

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВОВОГО МОНІТОРИНГУ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, ЗВІЛЬНЕНИХ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЇХ МОБІЛІЗАЦІЄЮ

Постановка проблеми. Проблематика правового моніторингу засуджених до позбавлення волі, звільнених у зв'язку із їх мобілізацією пояснюється потребою визначення галузевої специфіки та вироблення правових підходів не тільки в ході здійснення правового моніторингу як певної системи оцінювання та аналізу дії прийнятих нормативно-правових актів, але й забезпечення ефективного правового регулювання даних правовідносин, розвитку правової доктрини та вироблення єдиної правозастосовної практики.

Натомість загальні підходи до концепції правового моніторингу не відображають специфіку галузевої дії того чи іншого новоприйнятого/впровадженого правового інституту у дію. Безумовно, це не найкращим чином позначається як на правовому моніторингу, так і на тій самій законодавчій новелі.

Як наслідок, закон, який був прийнятий на певне благо, залишається осторонь правового контролю, можливості оперативного його вдосконалення, чи то взагалі, може слугувати «рецидивності» існуючої раніше проблеми. Це і спонукає нас до проведення необхідного дослідження, аналізу розробленості проблеми тощо.

Стан дослідження. Проблемами правового моніторингу переймалось чимало вчених-дослідників, посеред таких можливо відмітити А.Б. Гриняка, О.О. Кота, А.М. Колодія, І.І. Оніщук, О.О. Томкіну, В.М. Тернавську, Д.М. Ясинка, та інших.

Проблемними питаннями засуджених до позбавлення волі переймались О.В. Човган, Д.В. Ягунов, Т.О. Черезова та деякі інші.

А проблемами мобілізації та мобілізаційної підготовки, займались: О.І. Грінченко, О.П. Кутувий, М.І. Шапталенко та В.Ф. Залужний, і деякі інші. Дослідження, проведені у сфері оборони та безпеки мають першочергове значення в ході мобілізації засуджених до позбавлення волі, адже можливо відстежити хронологію проблеми саме в мобілізації а не у засуджених до позбавлення волі, що зумовлено фундаментальним конституційним обов'язком захищати Вітчизну

(ст. 65 Конституції України) [11]. Для цього, з'ясування стану дослідження припустимось аналізу деяких наукових публікацій у цій сфері.

Так, до прикладу, Грінченко, О.П. Кутувий та М.І. Шапталенко переймаючись дослідженням «напрямок подальшого удосконалення національного законодавства у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації», приходять до висновку у тому, що «... правове поле скориговано та має тенденцію у подальшій адаптації до умов гібридної війни сучасності. Це повинно дати змогу державним, недержавним органам управління, органам місцевого самоврядування, керівникам підприємств, установ та закладів ефективніше готувати та проводити заходи мобілізаційної підготовки і мобілізації в інтересах територіальної цілісності України та недоторканості її кордонів ...» [15]. Враховуючи зазначене, варто звернути увагу на те, що вчені хоч вказують на «правове поле», але не розглядають підставу «удосконалення» мобілізації звільнення засуджених до позбавлення волі в зв'язку із їх мобілізацією, і, тим більше не йдуть шляхом правового моніторингу. Фактично, дане дослідження було проведене до прийняття Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 р. № 3354-ІХ (надалі – Закон № 3354-ІХ від 24 серпня 2023 р.) [6], а тому, в об'єктивному сенсі, дане дослідження є виправданим а піднята проблема цілком доцільною.

В той же час, Генерал – В.Ф. Залужний, провів дослідження на актуальні теми, посеред яких «Адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності військовослужбовців збройних сил України: поняття, особливості юридичної природи та змісту» (2022) [2]. Вчений-практик приходять у висновках до «...доведено ефективність вивчення адміністративно-правових засад дисциплінарної відповідальності військовослужбовців ЗСУ у межах спеціальної науково-теоретичної парадигми, що передбачає: кореляцію зазначеного категорії із категоріями правових засад, адміністративно-правових засад; урахування їх спільної природи; використання зако-

нів формальної ліки, семантики, загальної та спеціальної методології. Формуючи поняття «адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності військовослужбовців ЗСУ, слід враховувати, що категорія засад, як достатніх і необхідних умов для обґрунтування будь-якого явища, характеризується визначальністю, основоположністю, загальнотеоретичною важливістю...» [2, с. 100].

Натомість в контексті правового моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією досліджень не було відстежено за останній період, що вказує на потребу визначення відповідного завдання та поставлення мети даного дослідження у такій площині.

Метою статті є аналіз концепції правового моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією.

Викладення основного матеріалу. У Законі України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» від 21 жовтня 1993 року № 3543-ХІІ (надалі – Закон № 3543-ХІІ від 21 жовтня 1993 р.) визначено, що «... мобілізація – комплекс заходів, здійснюваних з метою планомірного переведення національної економіки, діяльності органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій на функціонування в умовах особливого періоду, а Збройних Сил України, інших військових формувань, сил цивільного захисту – на організацію і штати воєнного часу. Мобілізація може бути загальною або частковою та проводиться відкрито чи приховано...» (ст. 1) [7]. А відповідно до ст. 3 Закону № 3543-ХІІ від 21 жовтня 1993 р., мобілізаційна підготовка та мобілізація здійснюються на основі певних принципів. До одних із таких віднесені (а) додержання прав ... громадян; (б) наукова обґрунтованість [7].

У ч. 2 ст. 65 КК України (надалі – КК України) визначено фундаментальне положення про те, що «... особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень...» [12]. В той же час, у ст. 6 Кримінально-виконавчого кодексу України (надалі – КВК України) визначено, що виправлення засудженого є *процесом позитивних змін*, які відбуваються в його особистості та створюють у нього *готовність до самокерованої правослужняної поведінки*. А відповідно до ч. 2 цієї статті КВК України ресоціалізація є *свідомим відновленням засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві*. Де необхідною умовою ресоціалізації є виправлення засудже-

ного. Зрештою, як зазначається в ч. 3 ст. 6 КВК України основними засобами виправлення і ресоціалізації засуджених є встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим), пробація, суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання, громадський вплив [13].

Законом України від 11079-1 від 28.03.2024 року були внесені зміни до ряду Законів України (надалі – Закон від 11079-1 від 28.03.2024 р.) [8]. у ст. 81 КК України визначено, що «... до осіб, що відбувають покарання ... або позбавлення волі, може бути застосовано умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.. Особу може бути звільнено повністю або частково...» [12].

Відповідно до науково-експертного висновку (надалі – Висновок), даний Закон від 11079-1 від 28.03.2024 року містить певні недоліки. Зокрема, зазначається, що «... в абз. 3 ч. 1 нової ст. 81-1 КК пропонується передбачити, що у разі застосування судом умовно-дострокового звільнення з підстав, визначених цією статтею, така особа звільняється умовно-достроково від відбування лише основного покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі. Проте такий підхід унеможлиблює ситуацію прийняття судом рішення щодо умовно-дострокового звільнення особи для проходження нею військової служби повністю або частково і від відбування додаткового покарання (див. чинні приписи ст. 81 КК), що виглядає недостатньо обґрунтованим законодавчим кроком...» [14]. Також, у Висновку вказується на те, що Закон від 11079-1 від 28.03.2024 року містить окремі техніко-юридичні недоліки. Наприклад, зазначається, що «... у новій ст. 7-1 Закону України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» зазначено, що «особи, щодо яких встановлено адміністративний нагляд, беруться у військовій частині на окремий облік у військовій частині». Проте дублювання слів «у військовій частині» у даному випадку є зайвим...» [14]. Натомість питання правового моніторингу залишається відкритим, що є не припустимим.

В словнику української мови слово «моніторинг» подається для розуміння як «... безпосереднє стеження за яким не будь процесом для вивчення його динаміки і порівняння з очікуваними результатами або початковими припущеннями...» [9, с. 92]. А «моніторинг фінансового ринку» як «... система постійного спостереження ... За умовами та параметрами ... для поточного оцінювання та прогнозування кон'юнктури ...» [9, с. 92].

Законом № 3354-ІХ від 24 серпня 2023 р. «... правовий моніторинг – це систематична комплексна контрольна діяльність, спрямована

на відстеження, аналіз та оцінку реалізації прийнятих нормативно-правових актів щодо: ... (курсив власний – Я.М.)» [6]. Таким чином, питання відстеження, аналізу та оцінки реалізації прийнятих нормативно-правових актів, зокрема в контексті Закону від 11079-1 від 28.03.2024 р., забезпечується Законом № 3354-IX від 24 серпня 2023 р. в частині дії норм про правовий моніторинг.

За таких обставин, доречно звернути увагу на доктринальні позиції щодо інституту правового моніторингу. Це надасть можливість більш повно визначити характер та особливості проведення правового моніторингу щодо Закону від 11079-1 від 28.03.2024 р.

Так, І.І. Оніщук, досліджуючи на дисертаційному рівні питання правового моніторингу, у висновках наукового доробку зазначає, що «... правовий моніторинг мотивований не просто зображенням процесу, а розрахунком на отримання результату. ... Моніторинг застосовується як один із методів правового контролю (нагляду), а також як його технологія...» [16, с. 407]. Також, І.І. Оніщук доводить, що ефективність механізму правового регулювання – це властивість процесу реалізації права, а якість є лише необхідною умовою результативної дії права. Соціальний аспект якості НПА пов'язаний зі змістом, а юридичний – з формою [16, с. 406]. Таким чином, варто звернути увагу на те, що І.І. Оніщук пов'язує соціальний аспект якості НПА із їх змістом.

Цікавим є і те, що з позиції І.І. Оніщук, «...предмет правового моніторингу становить виявлення: (1) непогодження, прогалин та колізій у НПА, надлишковості чи недостатності правового регулювання суспільних відносин, зміни чи скасування застарілих норм, повторення норм права; (2) аналіз застосування норм права та норм декларативного характеру, визнання НПА такими, що втратили чинність, розробка нових проектів НПА, окремі порушення законодавчої практики та юридичної техніки, помилки редакційного характеру, неавтентичність тексту тощо ...» [16, с. 406]. А об'єкти правового моніторингу, на думку І.І. Оніщук, визначаються його завданнями, а саме – «... встановлення інформації про: (а) НПА та його структурні частини; окремі статті НПА; (б) комплекс НПА, за допомогою яких здійснюється правове регулювання певної сфери суспільних відносин; (в) відносини, пов'язані з реалізацією НПА...» [16, с. 406–408].

О.О. Томкіна досліджуючи проблеми правового моніторингу відповідності нормативно-правових актів чинному законодавству України як інструмент забезпечення його системності, приходять до одного і таких висновків, стверджуючи, що оцінка якості та ефективності нормативно-правових актів та викладених у них норм

права має: (1) ґрунтуватися на методологічних принципах: плюралізму, системності, всебічності, об'єктивності, історизму, детермінізму тощо; (2) моніторингова оцінка передбачає застосування певних методологічних підходів, а саме: антропологічного; системного; аксіологічного; історичного; функціонального; порівняльного; (3) належна моніторингова оцінка потребує застосування низки наукових методів: (а) загальнонаукових: діалектичного; герменевтичного; синергетичного; формально-логічних (узагальнення, угруповання, аналізу, синтезу, дедукції, індукції); системно-структурного; (б) спеціальних: статистичного; моделювання та прогностичного; (в) власно-юридичних: порівняльно-правового; історико-правового; інтерпретаційного; формально-юридичного [5, с. 192–193].

А.М. Колодій та В.М. Тернавська досліджуючи проблеми правового моніторингу як засобу забезпечення конституційно-правової політики в Україні, приходять до одного із таких висновків стверджуючи, що «... важливим є запровадження електронної форми правового моніторингу з метою забезпечення економічної та технічної ефективності інформаційного пошуку, автоматизації його процесу та індексування правової інформації...» [4, с. 103].

В.Є. Іванчук досліджуючи проблеми стану та шляхів удосконалення «... правового моніторингу як складного, багатогранного процесу, покликани організувати, дослідити та оцінити ефективність дії механізму правового регулювання, з метою покращення та удосконалення не лише існуючої системи законодавства, а й розробки нових напрямків державної політики у різноманітних сферах суспільного життя, зміцнювати зв'язки правового регулювання з реальною поведінкою людей...» [3, с. 715].

А.Б. Гриняк досліджуючи проблеми визначення місця правового моніторингу у правотворчості, приходять до висновку стосовно того, що «... без відповідного правового моніторингу правотворчої та правозастосовної діяльності як систематичної, комплексної діяльності, спрямованої на спостереження, аналіз та оцінку законодавства з метою його вдосконалення та прогнозування неможливо стверджувати про формування науково-обґрунтованої правової політики держави, нормативні регулятори якої спрямовані на закріплення концепції людиноцентризму, коли інтереси людини навіть у часи наявних зовнішніх викликів та загроз, наслідком чого є й зміна ідеологічних засад, є найвищою цінністю. Відповідно, нагальною є потреба у формуванні такої політики права, яка б відповідала політичним, економічним і соціальним реаліям розвитку громадянського суспільства...» [1, с. 114]. Отже, соціальний аспект правового моніторингу,

вченим пов'язаний із правовою політикою, людиноцентризмом та правотворчістю і правозастосовною діяльністю.

У навчальному посібнику із Німецької методики права зазначається, що «... організація людей у державі передбачає наявність панування. Панування є доступним і має право на існування, якщо воно є легітимним. Легітимність панування, у свою чергу, має брати початок серед тих, над ким панування реалізується. З одного боку, йдеться про обґрунтування панування і можливість впливу – це називають входною легітимністю. З іншого – про те, що постає як рішення, тобто, врешті решт, про дії держави – це називають вихідною легітимністю...» [10, с. 66]. Попри це, стосовно людського виміру, то авторами дослідження зазначається, що «... про людський вимір йдеться під час заповнення вакансій у сфері державної влади...» [10, с. 67]. Цікавим є положення абз. 2 ст. 21 Конституції Німеччини, які означає формулу прояву дієї обороноздатності демократії. Посилаючись на німецьких дослідників (М. Morlok/L.Michael), автори посібника зазначають, що демократія, таким чином, войовничо протистоїть ворогам демократичної держави. Конституція забезпечує у такому разі, відповідні засоби і процедури. До них належать можливість заборони партій (ст. 20 Конституції Німеччини) [10, с. 76]. У заключному зауваженні до розділу про «тлумачення/інтерпретацію» посібника зазначається, що надійність і прогнозованість результатів тлумачення є важливими й пріоритетними. Відтак, тлумачення жодним чином не слід розуміти як довільну орієнтовну на результат інтерпретацію. Саме такому підходу має протидіяти зрозуміла й прозора методика [10, с. 39].

Зрештою, в результаті правового моніторингу, як зазначає І.І. Оніщук, стає можливим відстежити сучасний стан законодавства, побачити дійсну картину його роботи, з'ясувати ті причини, по яких гальмується досягнення поставлених правових цілей, і на цій основі оцінити добротність правових норм і правового регулювання в цілому [16, с. 145].

Все це (питання місця правового моніторингу у правотворчості; питання об'єктів та предмету моніторингу; удосконалення напрямків законодавства; запровадження електронної форми правового моніторингу; метод правого контролю, аналіз застосування правових норм; тощо), надає можливість визначити безпосередню дотичність «правового моніторингу» до правового регулювання, реалізації прав засудженими до позбавлення волі та їх мобілізації.

Отож, очевидно, що мобілізація, очевидно є перехідним процесом від одного правового статусу суб'єкта права (засудженого) до іншого

(військовозобов'язаного, власне – військового). А ресоціалізація є виправленням засудженого та здатністю його повернутися до нормального соціально-правового життя в суспільстві, відновлення його статусу тощо. І все це, в наслідок усвідомлення бути мобілізованим, захищати права, свободи та інтереси держави та громадян України.

Такі процеси безумовно лежать в площині потреби проведення правового моніторингу, аби своєчасно забезпечувати дію тих чи інших принципів і мобілізації, і переходу від одного статусу до іншого.

Висновки. Проблематика застосування правового моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією пояснюється потребою забезпечення відповідних механізмів правового регулювання за процесом стеження застосуванням норм права, реалізації прав осіб, які мобілізовані; аналізу та оцінки дії Закону від 11079-1 від 28.03.2024 р. з метою виявлення та додання правових колізій та прогалин права, методики застосування права як на доктринальному так і на практичному рівні. Впровадження та проведення правового моніторингу у сфері мобілізації надасть можливість посилити ефективність правового скринінгу для практики та правової доктрини.

Варто констатувати і те, що дослідження проблем моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією, надає можливість визначити галузеві особливості та специфіку наслідків звільнення, забезпечення ефективного правового регулювання етапів зміни правового статусу, ресоціалізації за особливою процедурою, дії закону тощо. Зрештою, виокремлення як підінституту правового моніторингу у сфері засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією сприятиме розвитку галузевої правової доктрини та судової практики, що спонукає до подальших досліджень, адже ці питання залишаються відкритими.

Література

1. Гриняк А.Б. Правовий моніторинг: завдання та місце в правотворчій діяльності. *Право України*. 2021. № 12. С. 102–116.
2. Залужний В.Ф. Адміністративно-правові засади дисциплінарної відповідальності військовослужбовців збройних сил України: поняття, особливості юридичної природи та змісту. *Право та державне управління*. №2. 2022. С. 95–102. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2022/12.pdf (дата звернення 16.07.2024).
3. Іванчук В.Є. Правовий моніторинг: стан та шляхи вдосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9/2022. С. 712–716. URL: http://lsei.org.ua/9_2022/176.pdf (дата звернення 16.07.2024).
4. Колодій А.М., Тернавська В.М. Правовий моніторинг – засіб забезпечення конституційно-правової політики в Україні. *Нове українське право*. 2023. № 1.

С. 95–104. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/431/384> (дата звернення 22.07.2024).

5. Правовий моніторинг як складова правотворчої та правозастосовчої діяльності: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Н.В. Міловської. Київ : Алерта, 2023. 268 с.

6. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серп. 2023р. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення 01.06.2024).

7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21 жовт. 1993 року № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text> (дата звернення 01.06.2024).

8. Проект Закону про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального, Кримінально-виконавчого кодексів України та інших законів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі у обороні країни, захисті її незалежності та територіальній цілісності № 11079-1 від 28.03.2024. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43914> (дата звернення 01.06.2024).

9. Словник української мови. Том дев'ятий. Міщанин – Настукувати. Національна академія наук України. Київ, 2018. 911с.

10. Німецька методика права : навчальний посібник / Е. Соколов, С. Роснер, Р. Мельник. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 136с.

11. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 16.07.2024).

12. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 01.06.2024).

13. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11 липня 2003р. № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text> (дата звернення 01.06.2024).

14. Науково-експертний висновок. Проект Закону про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального, Кримінально-виконавчого кодексів України та інших законів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі у обороні країни, захисті її незалежності та територіальній цілісності № 11079-1 від 28.03.2024. URL: [blob:https://itd.rada.gov.ua/85edef23-5c49-4802-8458-4c9e84c6a9b7](https://itd.rada.gov.ua/85edef23-5c49-4802-8458-4c9e84c6a9b7) (дата звернення 01.06.2024).

15. Напрями подальшого удосконалення національного законодавства у сфері мобілізаційної підготовки та мобілізації. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України*. № 1 (59). 2017.

С. 16–20. URL: <http://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/125452/119914> (дата звернення 16.07.2024).

16. Оніщук І.І. Правовий моніторинг: теоретичні та прикладні засади : дис. ... на здобут. наук. ступ. докт. юрид. наук / Націон. акад.в нутріш. справ. 218. Київ. 554 с.

Анотація

Мельник Я. Я. Проблеми застосування правового моніторингу засуджених до позбавлення волі, звільнених у зв'язку із їх мобілізацією. – Стаття.

У статті розглядається проблеми застосування правового моніторингу засуджених до позбавлення волі, звільнених у зв'язку із їх мобілізацією. Аналізується ряд нормативно-правових актів, які забезпечують правове регулювання у сфері правового моніторингу, призначення покарання та звільнення від відбуття покарання, а також нормативно-правові акти що визначають порядок проведення мобілізаційної підготовки та мобілізації, притягнення до адміністративної відповідальності військовослужбовців.

Також, вході дослідження аналізуються доктринальні доробки у сфері правового моніторингу, методики застосування права, та особливостей проведення правового моніторингу у сфері звільнення від відбуття покарання в зв'язку із мобілізацією.

В результаті дослідження робляться висновки про те, що проблематика застосування правового моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією пояснюється потребою забезпечення відповідних механізмів правового регулювання за процесом стеження застосуванням норм права, реалізації прав осіб, які мобілізовані; аналізу та оцінки дії Закону від 11079-1 від 28.03.2024 р. з метою виявлення та додання правових колізій та прогалин права, методики застосування права як на доктринальному так і на практичному рівні. Автор статті вважає, що впровадження та проведення правового моніторингу у сфері мобілізації надасть можливість посилити ефективність правового скринінгу для практики та правової доктрини.

Зрештою, автором дослідження фокусується проблема у висновках і на тому, що скринінг проблем моніторингу засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією, надає можливість визначити галузеві особливості та специфіку наслідків звільнення, забезпечення ефективного правового регулювання етапів зміни правового статусу, ресоціалізації за особливою процедурою, дії закону тощо. А виокремлення як підінституту правового моніторингу у сфері засуджених до позбавлення волі звільнених в зв'язку із їх мобілізацією є доцільним і сприятиме розвитку галузевої правової доктрини та судової практики, що спонукає до подальших досліджень, адже ці питання залишаються відкритими.

Ключові слова: реалізація права, соціальні права, позбавлення волі, засуджені, ресоціалізація, правовий моніторинг, мобілізація.

Summary

Melnyk Ya. Ya. Problems of applying legal monitoring of those sentenced to imprisonment and released in connection with their mobilization. – Article.

The article examines the problems of applying legal monitoring of those sentenced to imprisonment and those released in connection with their mobilization. A number of legal acts that provide legal regulation in the field of legal monitoring, sentencing and release from serving a sentence are analyzed, as well as legal acts that determine the procedure for conducting mobilization training and mobilization, bringing servicemen to administrative responsibility. Also, the research inputs analyze doctrinal developments in the field of legal monitoring, methods of applying the law, and features of legal monitoring in the field of release from serving a sentence in connection with mobilization. As a result of the study, conclusions are drawn that the problem of applying legal monitoring of those sentenced to imprisonment and those released in connection with their mobilization is explained by the need to ensure appropriate legal regulation mechanisms for the process of monitoring the application of legal norms, the realization of the rights of persons who are mobilized; analysis and assessment of the effect of Law

No. 11079-1 dated March 28, 2024, with the aim of identifying and overcoming legal conflicts and gaps in the law, methods of applying the law both at the doctrinal and practical levels. The author of the article believes that the implementation and conduct of legal monitoring in the field of mobilization will provide an opportunity to strengthen the effectiveness of legal screening for practice and legal doctrine. In the end, the author of the study focuses on the problem in the conclusions and on the fact that the screening of monitoring problems of those sentenced to imprisonment and those released in connection with their mobilization provides an opportunity to determine the industry specifics and the specifics of the consequences of release, ensuring effective legal regulation of the stages of changing legal status, resocialization according to special procedure, legal action, etc. And the separation as a sub-institute of legal monitoring in the field of those sentenced to imprisonment and those released in connection with their mobilization is expedient and will contribute to the development of industry legal doctrine and judicial practice, which encourages further research, because these issues remain open.

Key words: implementation of law, social rights, deprivation of liberty, convicts, resocialization, legal monitoring, mobilization.